

Rehuviljojen taudinkestävyydessä eroja

Marja Jalli, Lauri Jauhiainen ja Martti Vuorinen, MTT

Ohra- ja kauralajikkeet kestävät yleisimpiä lehtilaikkutauteja eri tavoin. Selvimmin taudinkestävyys vaihtelee ohranverkkolaikkaa vastaan. Myös ohranrengaslaikun ja kauranlehtilaikun kestävydessä on eroja. Lajikkeen taudinkestävyys kannattaa ottaa huomioon viljelyssä. Eri kasvinsuojelutoimia on syytä käyttää harkiten ja yhdistellen.

Erot lajikkeiden verkkolaikun kestävydessä voimistuvat, kun tartunta saa alkunsa kylvösiemenestä kasvijätteen sijaan. Siemenestä leviävä verkkolaikku etenee aggressiivisemmin kuin kasvijätteestä leviävä tartunta.

Siemenestä levinnyt verkkolaikku tuhosi Jokioisilla kasvukaudella 2008 alttiilla ohralajikkeella koko lehdistön. Olkijätteestä levinnyt verkkolaikku sen sijaan tuhosi vain kolmanneksen saman lajikkeen lehtipinta-alasta.

kuvat: Marja Jalli

Tautikentän lajikkeille levitetään orastumisvaiheessa taudinaiheuttajan tartuttamaa kasvijätettä.

Verkkolaikunkestävyyttä löytyy

Monitahoisten ohrien verkkolaikunkestävyys on kehittynyt. Uudemmissa ohralajikkeista Eerik, Olavi, Edvin ja Einar kestävät verkkolaikkua hyvin. Kestävyys on vähintään yhtä hyvä kuin Kunnari- ja Jyvä-lajikkeilla.

Kaksitahoisissa ohralajikkeissa erot verkkolaikun kehittymisnopeudessa ovat pienemmät. Kaksitahoisissa lajikkeissa on runsaasti hyvin verkkolaikkua kestäviä lajikkeita. Uusista lajikkeista Fairytalessa kasvijätteen kautta leviävä verkkolaikku on edennyt vielä hitaammin kuin verkkolaikkua hyvin kestävässä Saanassa.

Verkkolaikkua hyvin kestävillä lajikkeilla taudinkestävyys on yhtä hyvä tai parempi kuin Kunnari- ja Saana-lajikkeilla. Niiden sato ei yleensä merkittävästi suurene fungisidiruiskutuksella. Torjunta voi kuitenkin kannattaa, jos tartunta tapahtuu kasvukauden alussa ja olot ovat koko kasvukauden ajan suotuisat verkkolaikun etenemiselle.

Viljelykierto tehoaa rengaslaikkuun

Kasvijätteen kautta leviävä ohran rengaslaikku viihtyy ohran monokulttuurilohkoilla. Kasvukauden alun viileys ja ohrakasvuston hidas alkukehitys varmistavat taudinaiheuttajan tehokkaan tartunnan. Monitahoiset ohrat kestävät sitä korkeintaan tyydyttävästi. Uusista lajikkeista Pilvi ja Vilde ovat kestäneet rengaslaikkua parhaiten. Niiden rengaslaikun kestävyys on yhtä hyvä kuin Kunnari-lajikkeeseen.

Kaksitahoisista lajikkeista Publican ja Quench kestävät rengaslaikkutartuntaa selvästi muita ohralajikkeita paremmin.

Lehtilaikku hidas myöhäisissä kauroissa

Siemenen ja kasvijätteen kautta leviävä kauranlehtilaikku iskeytyy herkemmin lajikelistan aikaisimpiin kauroihin. Poikkeuksen tekee Akseli, jossa kauranlehtilaikku etenee hitaammin kuin muissa kauralajikkeissa, joiden kasvuaika on yhtä pitkä.

Myöhäisemmistä kauralajikkeista SW Ingeborgissa, Steinarissa, Roopessa, Effektivissä, Vivianassa ja Ringsakerissa kauranlehtilaikku on edennyt samaan tahtiin kuin Belinda-kaurassa.

Terve tai peitattu kylvösiemen sekä viljelykierto torjuvat kauranlehtilaikkua tehokkaimmin. Näiden lisäksi alttiilla lajikkeilla kannattaa kasvukauden aikainen torjunta, kun sääolot suosivat lehtilaikkutauteja.

Lisätietoja: marja.jalli@mtt.fi
puh. (03) 4188 2555

Kasvitautilien etenemistä havainnoidaan tautikentältä kolmesti kasvukauden aikana. Viimeinen havainto tehdään maitotuleentumisasteella. Kirjurina Helena Jalli.